Valiokunnan mietintö VaVM 28/2020 vp─ HE 169/2020 vp

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteistöverolain 3 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteistöverolain 3 §:n muuttamisesta (HE 169/2020 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut (etäkuuleminen):
- lainsäädäntöneuvos Jukka Vanhanen, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Johanna Korpi, ympäristöministeriö
- ylitarkastaja Kari Pilhjerta, Verohallinto
- erityisasiantuntija Pekka Montell, Suomen Kuntaliitto
- asiantuntija Mari Nasser, Energiateollisuus ry
- ympäristöjuristi Matti Kattainen, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- toiminnanjohtaja Anni Mikkonen, Suomen Tuulivoimayhdistys ry

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:
- työ- ja elinkeinoministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kiinteistöverolakia pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman mukaisesti siten, että luonnonsuojelulain nojalla suojellut luonnonsuojelualueet vapautettaisiin kiinteistöverosta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2021 toimitettavassa verotuksessa.

Valmis
5.0

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Luonnonsuojelualueet

Luonnonsuojelualueita koskevan ehdotuksen tavoitteena on vähentää esteitä uusien yksityisten suojelualueiden perustamiseen. Esitys edistää näin luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen liittyviä hallitusohjelman tavoitteita ja kasvattaa metsien hiilivarastoja. Valiokunta pitää esitettyjä tavoitteita kannatettavina, ja esitys täyttää valiokunnan mielestä sille asetetut tavoitteet. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on kuitenkin nostettu esiin tarve tarkastella myös muiden luonnonsuojelulain perusteella suojeltujen kohteiden verokohtelua yhdenmukaisuuden lisäämiseksi. Tällaisia kohteita ovat esimerkiksi luonnonsuojelulain mukaisten rajauspäätösten mukaiset luontotyypit ja niiden kiinteistöt. Valiokunta yhtyy tältä osin asiantuntijakuulemisessa esitettyyn huomioon.

Merituulivoimalat

Merituulivoimaloita koskevan toimenpiteen tavoitteena on saattaa niiden verotus neutraaliksi maatuulivoimaloiden kanssa ja siten parantaa merituulivoiman rakentamisen edellytyksiä ilmasto- ja energiapoliittisten tavoitteiden edistämiseksi. Esitys liittyy hallitusohjelman mukaisiin veromuutoksiin, joilla pyritään hiilineutraaliin kiertotalouteen. Valiokunta pitää muutosta kannatettavana.

Tuulivoimaloiden verotusarvojen perusteena olevista jälleenhankinta-arvoista säädetään valtiovarainministeriön asetuksella. Syy merituulivoimaloiden kiinteistöverotuksen alentamiseen on niiden korkeista rakentamiskustannuksista aiheutuva maatuulivoimaloita korkeampi verotusarvo, joten toimenpide on ehdotettu toteutettavaksi asetusta muuttamalla sen sijaan, että merituulivoimaloille säädettäisiin erillinen veroprosentti. Valiokunta ei ole arvioinut muutoksen toteuttamistapaa, koska esitys ei sisällä tätä koskevaa ehdotusta. Valiokunta korostaa lailla säätämisen vaatimusta ja varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 30 §:n 2 momentin valtuutussäännöksen sisältöä. Asiantuntijakuulemisessa muutosta on kuitenkin kannatettu laajasti eikä muutoksen toteuttamistapaan liittynyt huomautettavaa.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on sen sijaan pidetty ongelmallisena muutoksen voimaantuloa ja sen ajallista soveltamista. Osa asiantuntijoista katsoo, että asetusmuutosta tulisi soveltaa myös jo toiminnassa olevaan merituulivoimapuistoon. Esityksen mukaan asetuksen muutosta sovellettaisiin voimalaitoksiin, joiden rakentaminen on aloitettu 1.1.2021 tai sen jälkeen. Muutos toteutettaisiin vuodelta 2022 toimitettavassa verotuksessa sovellettavaan asetukseen, joka annettaisiin loppuvuonna 2021. Valiokunta pitää perusteltuna, että säännöstä sovelletaan ainoastaan voimalaitoksiin, joiden rakentaminen on aloitettu 1.1.2021 tai sen jälkeen. Muutoksen tarkoituksena on kannustaa uuden tuulivoiman rakentamiseen. Asiassa on myös valiokunnan mielestä huomioitava jo olemassa olevan merituulivoimapuiston saamat muut tuet. Valiokunta korostaa myös kiinteistöverotuksen merkitystä kuntien verotuloissa.

Lopuksi valiokunta muistuttaa, että ennen merituulivoimaloita koskevan muutoksen toteuttamista on Euroopan komissiolta saatava varmuus siihen, etteivät Euroopan unionin valtiontukisäännöt ole esteenä toimenpiteen toteuttamiselle. Valiokunta pitää tärkeänä, ettei toimenpidettä katsota myöhemmin kielletyksi valtiontueksi, sillä se merkitsisi huomattavaa taloudellista epävarmuutta, joka käytännössä estäisi tai rajoittaisi investointipäätöksiä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

> *Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 169/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen.*

Helsingissä 27.11.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Arto Pirttilahti kesk
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Inka Hopsu vihr
jäsen Vilhelm Junnila ps
jäsen Heli Järvinen vihr
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Elina Lepomäki kok
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Matias Marttinen kok
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Sami Savio ps
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Eveliina Heinäluoma sd
varajäsen Katja Hänninen vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ilkka Lahti